

Ruuminappuses Eesti. Millist lahendust pakub üleriigiline planeering Eesti2050?

Pille Metspalu

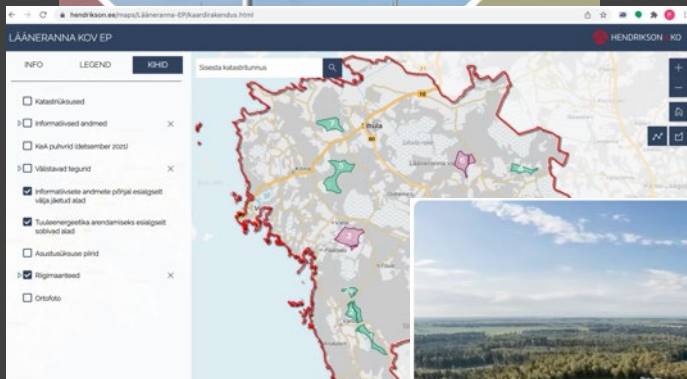
HENDRIKSON *DGE*

ESTGIS 15 28.10.2025

Igapäevatöö
konsultatsioonifirmas
Hendrikson DGE ja TÜ-s,
hobitegevus
Eesti Planeerijate Ühingus

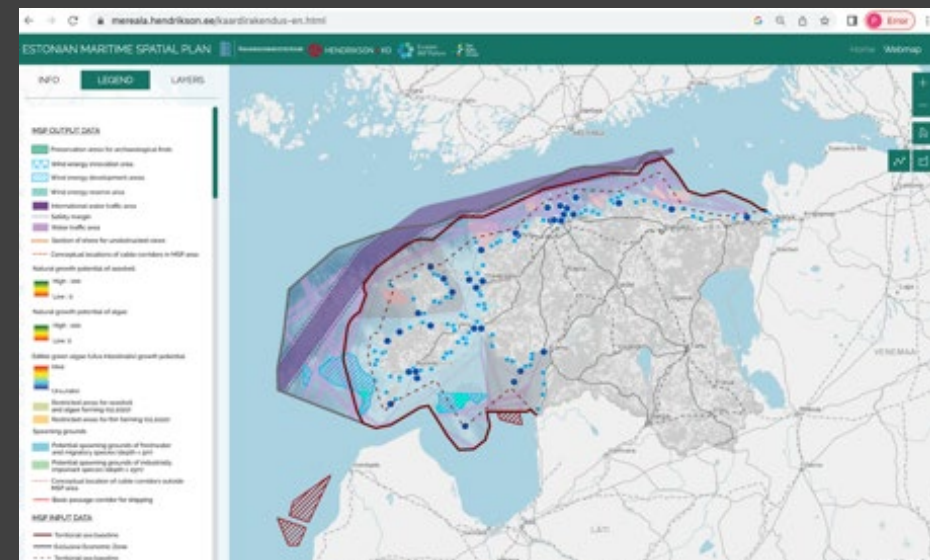
Kogemus:

MÕMM – planeeringud

Linnade-valdade üldplaneeringud

Eesti mereala planeering

Üleriigiline planeering - riigi ruumilise arengu pikk plaan.

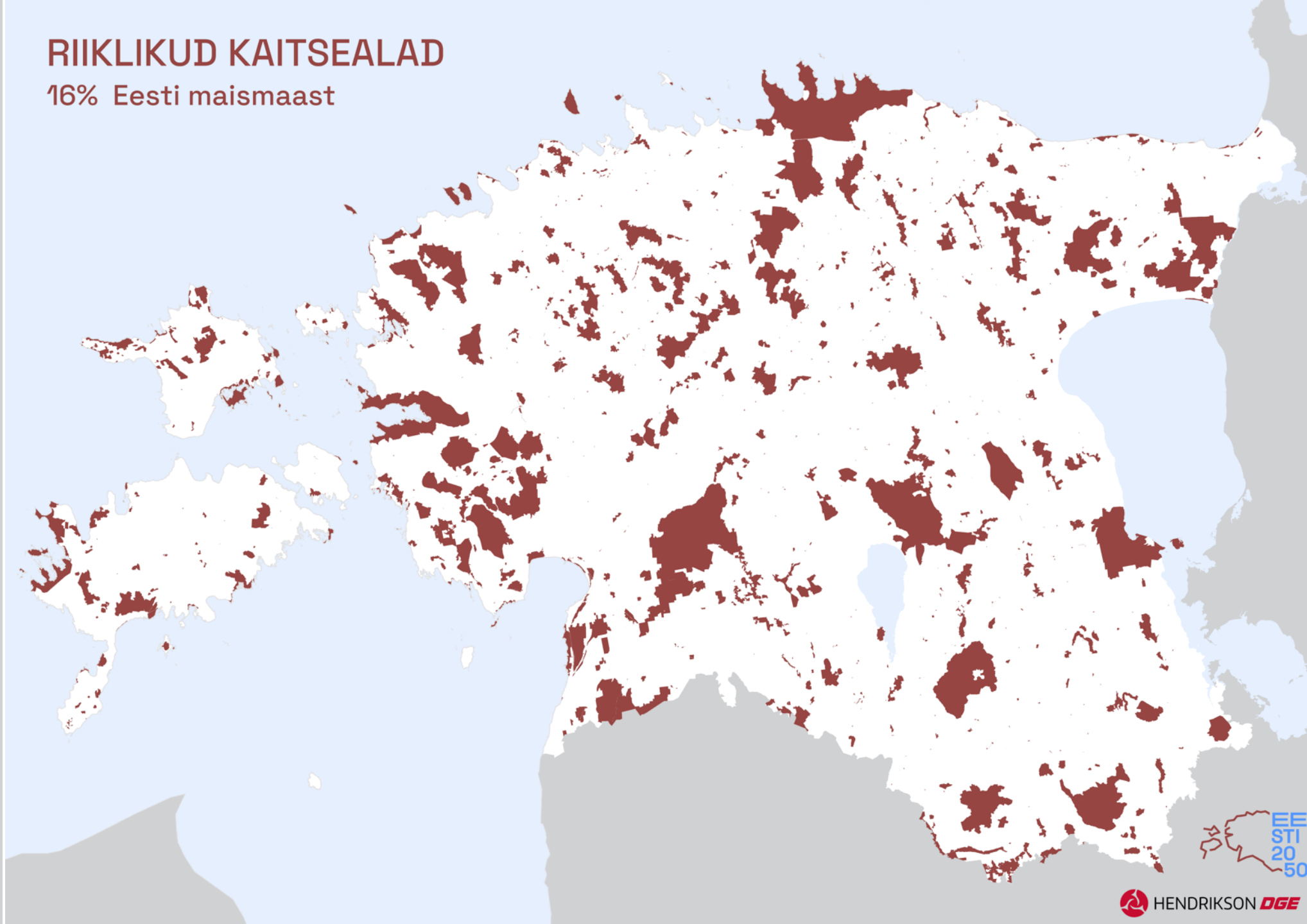

Mis on Eesti ruumis juhtunud?

1. Ruuminappus

RIIKLIKUD KAITSEALAD

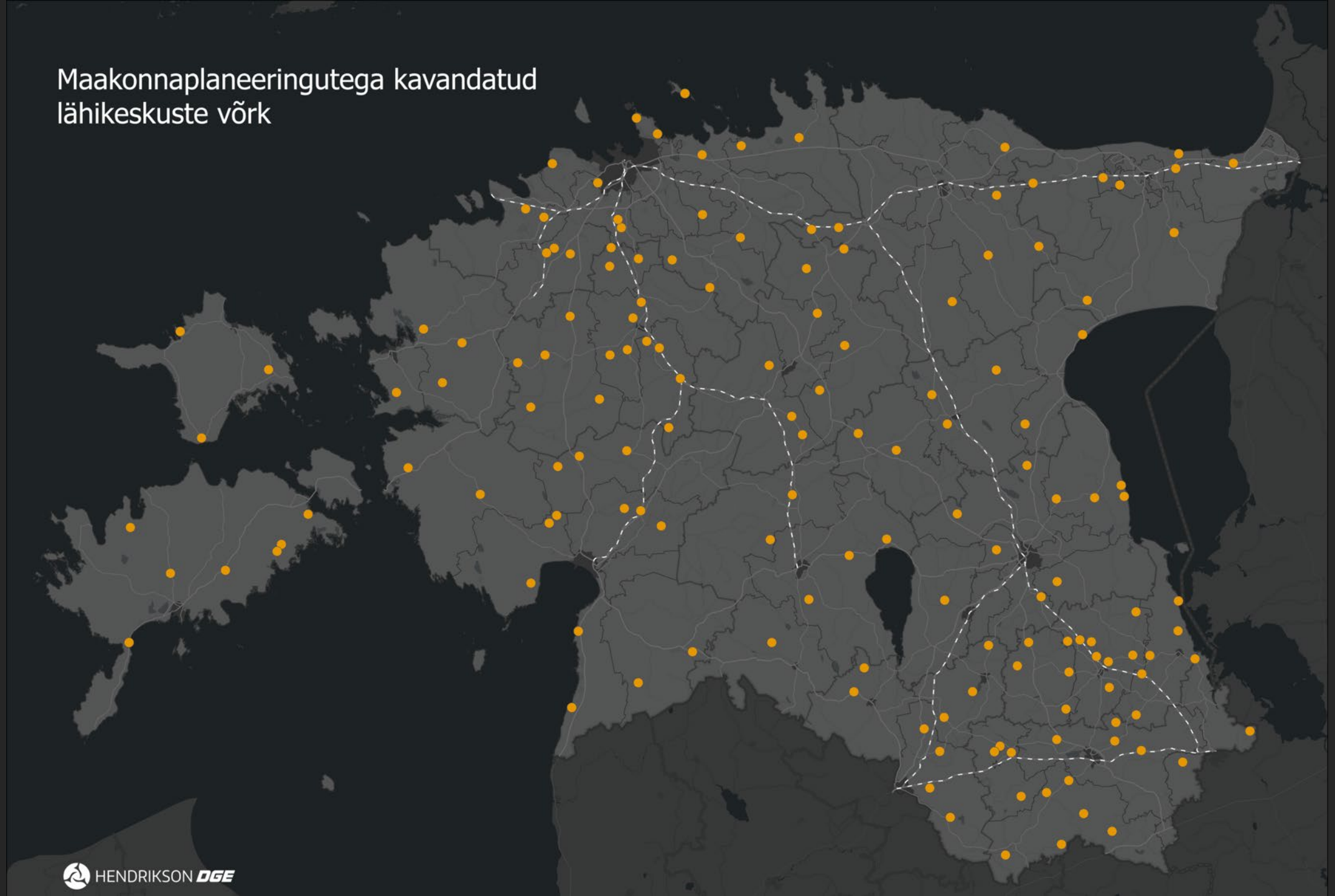
16% Eesti maismaast

Mis on Eesti ruumis juhtunud?

2. Muutunud keskuste struktuur

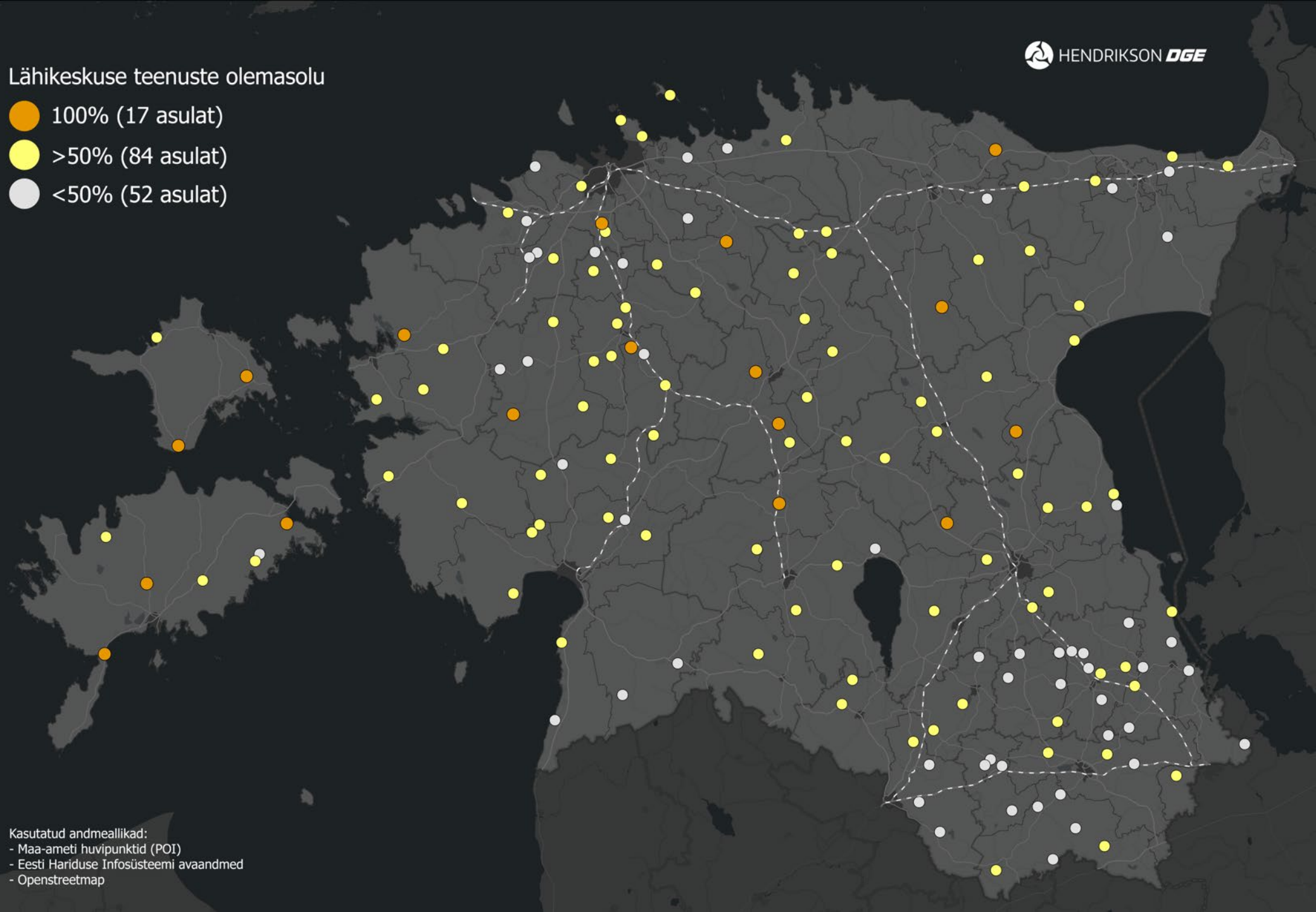
Maakonnaplaneeringutega kavandatud
lähikeskuste võrk

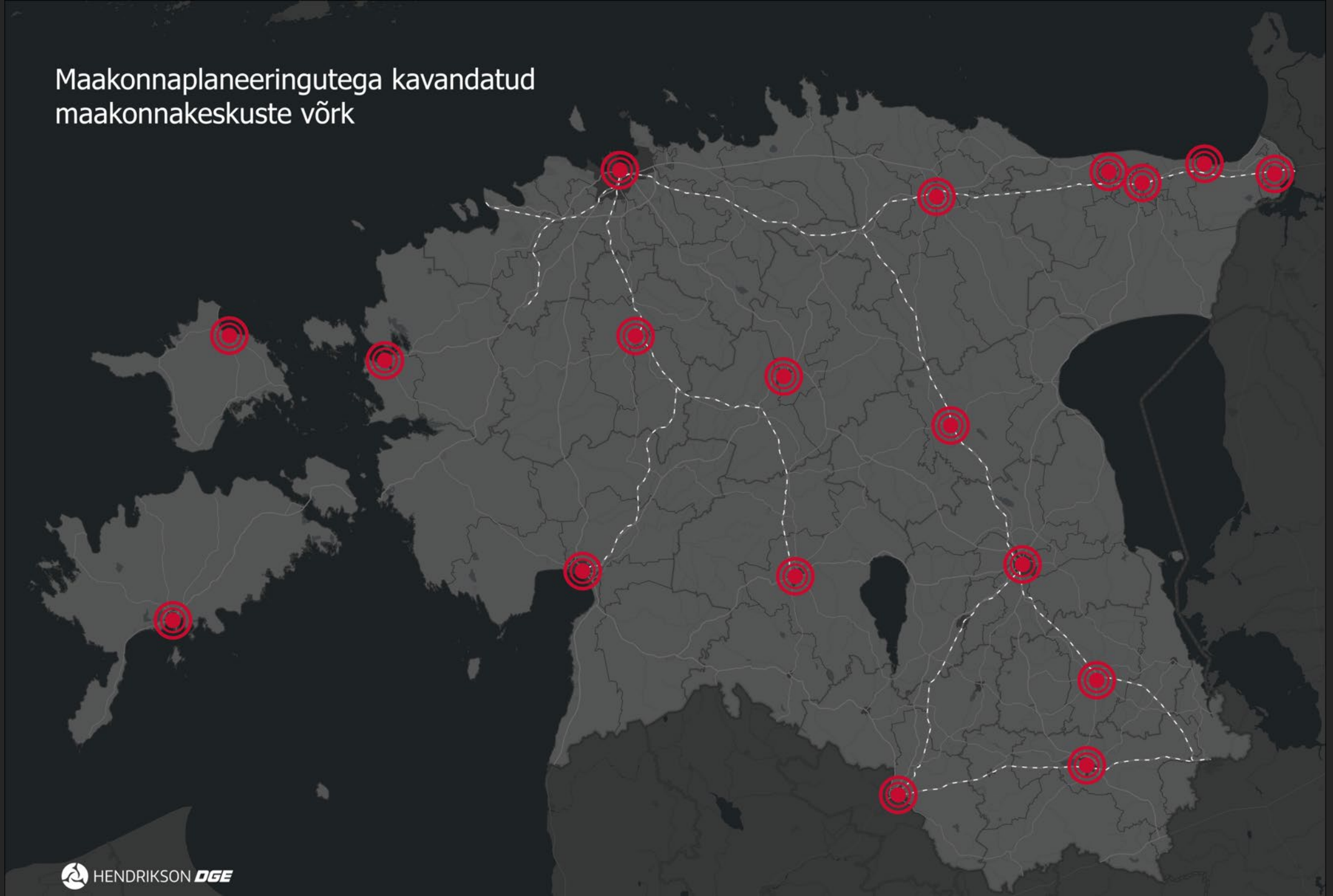
Lähikeskuse teenuste olemasolu

- 100% (17 asulat)
- >50% (84 asulat)
- <50% (52 asulat)

Kasutatud andmeallikad:
- Maa-ameti huvipunktid (POI)
- Eesti Hariduse Infosüsteemi avaandmed
- Openstreetmap

Maakonnaplaneeringutega kavandatud
maakonnakeskuste võrk

Maakondlike keskuste teenuste olemasolu

 >90% (14 asulat)

 80-89% (2 asulat)

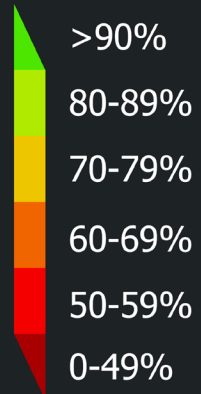
 <80% (2 asulat)

Kasutatud andmeallikad:

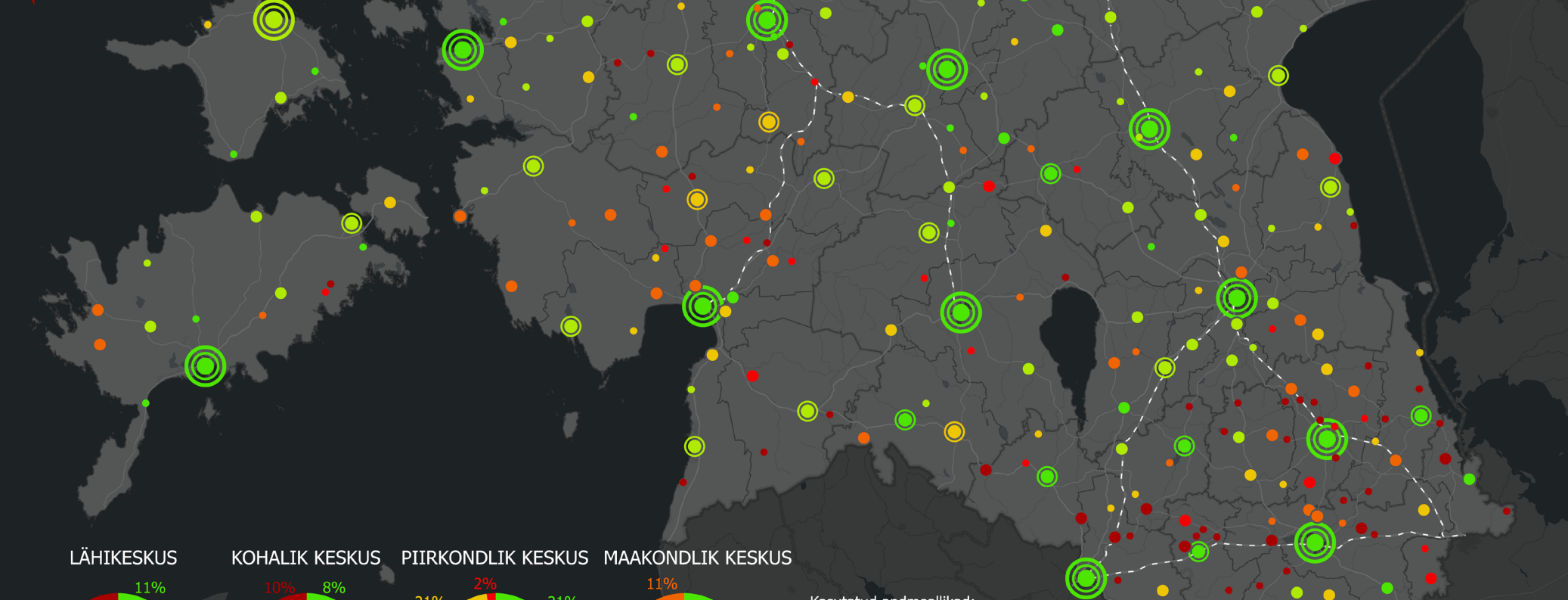
- Maa-ameti huvipunktid (POI)
- Eesti Hariduse Infosüsteemi avaandmed
- Terisekassa avaandmed
- Töötukassa, Tervisekassa, EMTA, PPA, PRIA, SKA, Keskkonnaameti ja Maanteeameti kodulehed
- Openstreetmap

Teenuste olemasolu

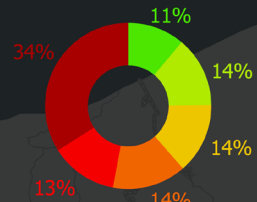
Keskuse tüüp

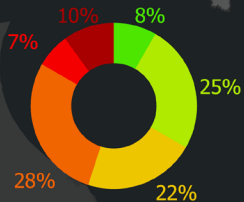
- Maakondlik keskus
- Piirkondlik keskus
- Kohalik keskus
- Lähikeskus

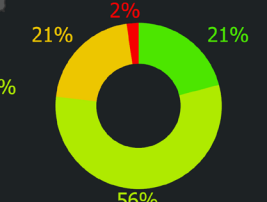
LÄHIKESKUS

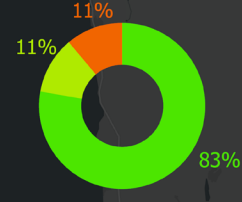
KOHALIK KESKUS

PIIRKONDLIK KESKUS

MAAKONDLIK KESKUS

Kasutatud andmeallikad:

- Maa-ameti huvipunktid (POI)
- Eesti Hariduse Infosüsteemi avaandmed
- Terisekassa avaandmed
- Töötukassa, Tervisekassa, EMTA, PPA, PRIA, SKA, Keskkonnaameti ja Maanteeameti kodulehed
- Openstreetmap

Mis on Eesti ruumis juhtunud?

3. Valglinnastumine

2002

4

+

-

⌕

Raadi

0

200 m

✓ Rohevõrk
maakonnaplaneeringutest

✓ Kohanimed

Mõned planeeringu põhisõnumid

- Ruumi kooskasutus
- Kvaliteetne ruum ja väärtuspõhisus
- Maahõive hierarhia tehisalade vähendamiseks
- Mitmekesistamine ja tasakaalustatud tihendamine
- 10 toimepiirkonna asustusmudel

Kooskasutus päikesepark ja lambakasvatus Põlvamaal Ruusal

Foto: Arvo Meeks, Postimees

**Kooskasutus
väiksemahuline
tootmishoone
väärtuslikul maastikul
Põlvamaal**

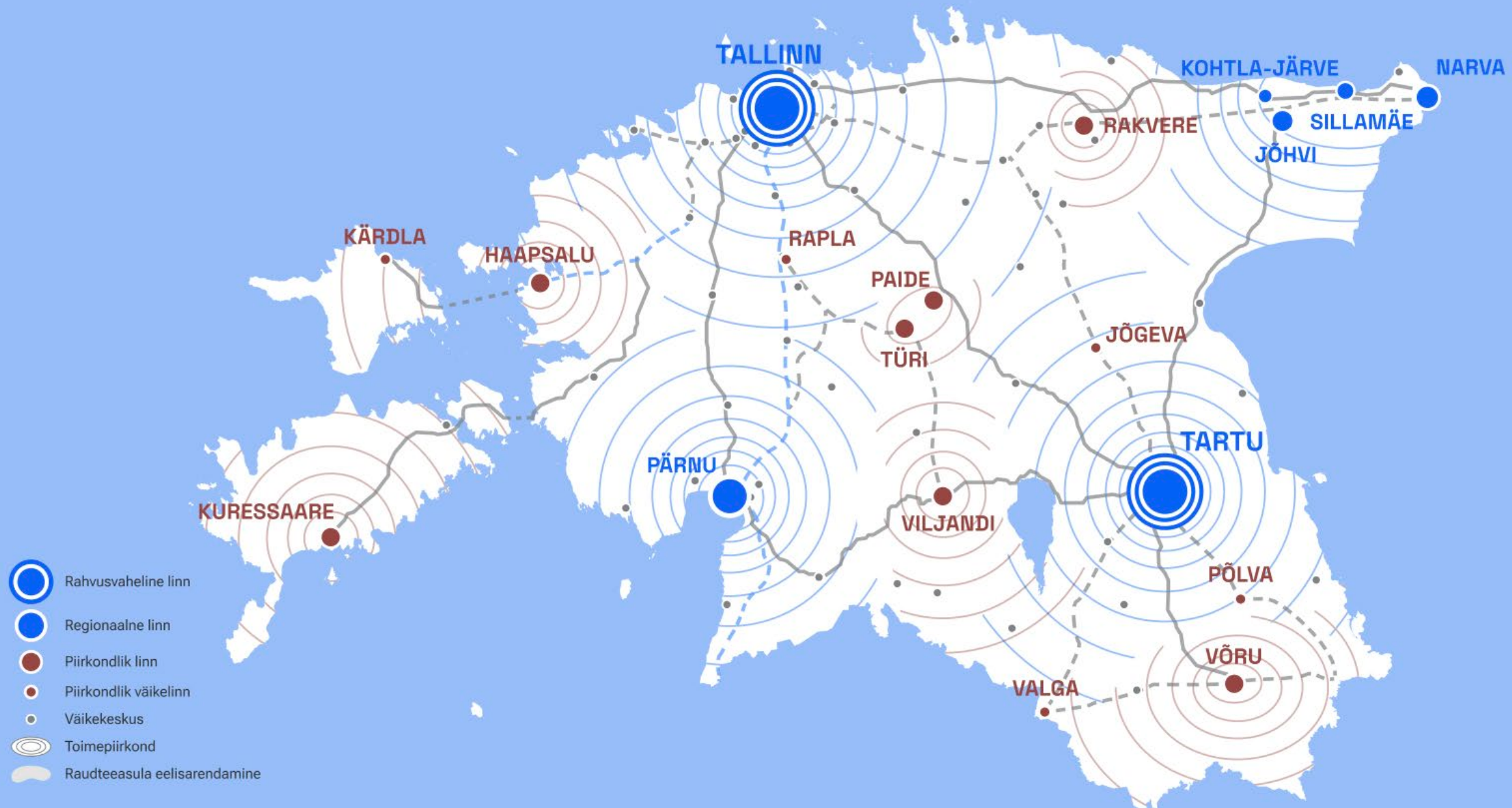

**Kooskasutus
võrgustike ühildamine,
energiatootmine maanteetrassi
läheduses**

Foto: ÜRP pildipank

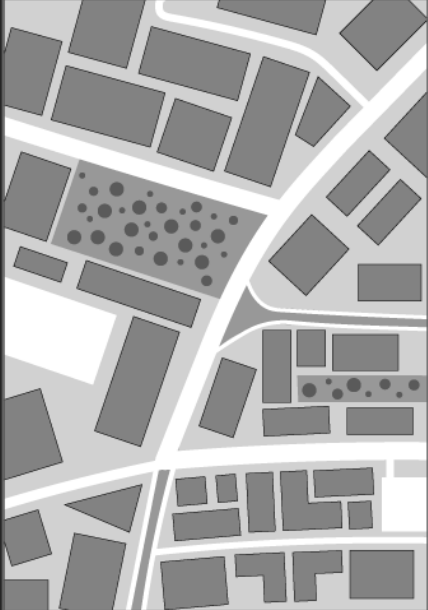
10 toimepiirkonda

NB! Mustand!

Planeerimis põhimõtted asustuse tüüpide kaupa

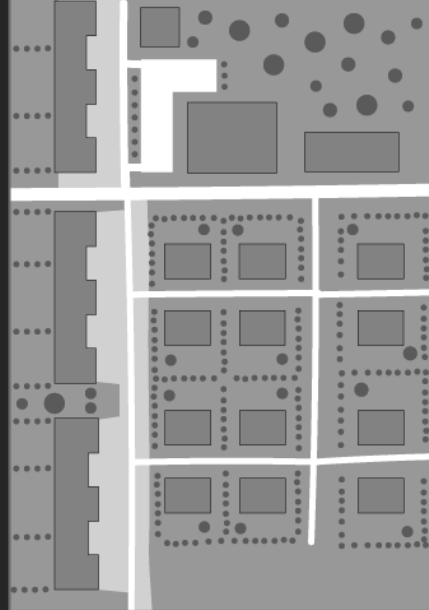
Maa-ameti ortofotod 2018-2024

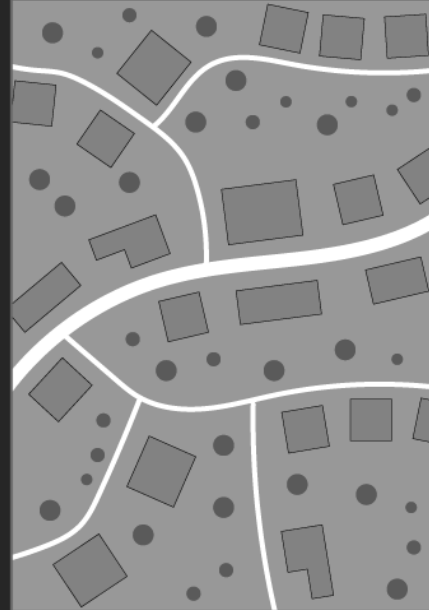
KESKLINN

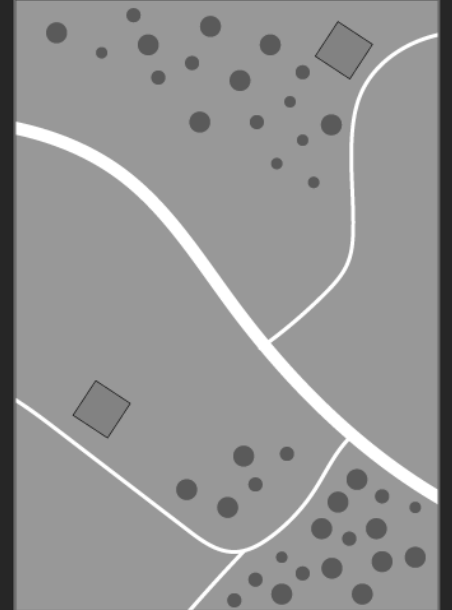
ÄÄRELINN

EESLINN

VÄKELINN/ALEVIK/
KÜLAKESKUS

HAJAASUSTUS

A black and white photograph of a road with wind turbines in the background. The road is paved and has dashed white lines. It is flanked by tall grass and trees. In the distance, several wind turbines are visible against a cloudy sky. The text 'Aitäh!' is overlaid on the left side of the road.

Aitäh!

<https://yrp2050.ee/>